

Υλικό για 11.05.2020

5.1. Προαίρεσις (VI 2 & III 12).

VI 2 1139a 19-1139b 5

- (1) τὰ θηρία αἴσθησιν μὲν ἔχειν πράξεως δὲ μὴ κοινωνεῖν.
- (2) ἔστι δ' ὅπερ ἐν διανοίᾳ κατάφασις καὶ ἀπόφασις, τοῦτ' ἐν ὀρέξει δίωξις καὶ φυγή· ὥστ' ἐπειδὴ ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ ἔξις προαιρετικὴ, ἡ δὲ προαίρεσις ὄρεξις βουλευτικὴ, δεῖ διὰ ταῦτα μὲν τὸν τε λόγον ἀληθῆ εἶναι καὶ τὴν ὄρεξιν ὀρθήν, εἴπερ ἡ προαίρεσις σπουδαία, καὶ τὰ αὐτὰ τὸν μὲν φάναι τὴν δὲ διώκειν.
- (3) αὕτη μὲν οὖν ἡ διάνοια καὶ ἡ ἀλήθεια πρακτικὴ. [...] τοῦ δὲ πρακτικοῦ καὶ διανοητικοῦ ἀλήθεια ὁμολόγως ἔχουσα τῇ ὀρέξει τῇ ὀρθῇ.
- (4) πράξεως μὲν οὖν ἀρχὴ προαίρεσις –ὄθεν ἡ κίνησις ἀλλ' οὐχ οὗ ἕνεκα–
- (5) προαιρέσεως δὲ ὄρεξις καὶ λόγος ὁ ἕνεκά τινος. διὸ οὐτ' ἄνευ νοῦ καὶ διανοίας οὐτ' ἄνευ ἠθικῆς ἐστὶν ἔξεως ἡ προαίρεσις. [...]
- (6) διὸ ἡ ὀρεκτικὸς νοῦς ἡ προαίρεσις ἡ ὄρεξις διανοητικὴ [...].
- (7) καὶ ἡ τοιαύτη ἀρχὴ ἄνθρωπος.

5.2. Βούλευσις καὶ δεινότης: (VI 9, 12 & III 3).

VI 7 1141b 9-10

τοῦ γὰρ φρονίμου μάλιστα τοῦτ' ἔργον εἶναι φαμεν, τὸ εὖ βουλευέσθαι. (Διότι αὐτὸ λέμε ὅτι εἶναι ὅτι το κατεξοχὴν ἔργο του φρόνιμου, το να βουλεύεται καλά.)

VI 9 1142b 20-33

- (1) δοκεῖ δ' ἀγαθόν τι τὸ εὖ βεβουλευέσθαι· ἡ γὰρ τοιαύτη ὀρθότης βουλῆς εὐβουλία, ἡ ἀγαθοῦ τευκτικὴ. (φαίνεται ὅτι το να βουλεύομαι καλά [ορθά] εἶναι κάτι το αγαθό. Και αὐτοῦ του εἶδους ἡ ορθότητα τῆς βούλευσης συνιστᾶ τὴν καλὴ βούλευση, ἐκείνη που επιτυγχάνει το αγαθό.)
- (2) ἀλλ' ἔστι καὶ τούτου ψευδεῖ συλλογισμῶ τυχεῖν, καὶ ὁ μὲν δεῖ ποιῆσαι τυχεῖν, δι' οὗ δ' οὐ, ἀλλὰ ψευδῆ τὸν μέσον ὄρον εἶναι. ὥστ' οὐδ' αὕτη πω εὐβουλία [...]. (ἀλλὰ εἶναι δυνατόν αὐτό να το επιτύχει κανεὶς καὶ μέσω ενός ψευδοῦς συλλογισμοῦ καὶ, ναι μεν να επιτύχει αὐτό που πρέπει να κάνει, ἀλλὰ ὄχι μέσω ἐκείνου που πρέπει, καθὼς ὁ μέσος ὀρος θα εἶναι ψευδῆς. Ὡστε, οὔτε αὕτη θα εἶναι ἀκόμα καλὴ βούλευση.)
- (3) ἔτι ἔστι πολὺν χρόνον βουλευόμενον τυχεῖν, τὸν δὲ ταχύ. οὐκοῦν οὐδ' ἐκείνη πω εὐβουλία, ἀλλ' ὀρθότης ἡ κατὰ τὸ ὠφέλιμον, καὶ οὗ δὲ καὶ ὧς καὶ ὅτε. (περαιτέρω, κάποιος ἴσως βουλεύεται για πολύ χρόνο για να φθάσει [στο συμπέρασμα], ἄλλος φθάνει γρήγορα. Συνεπῶς, οὔτε αὕτη [ἡ πρώτη] συνιστᾶ, ἀκόμα, καλὴ βούλευση. Καλὴ βούλευση συνιστᾶ ἡ ορθότητα σύμφωνα με τὸ ὠφέλιμο καὶ σε σχέση με αὐτό που πρέπει καὶ ὅπως πρέπει καὶ στο χρόνο που πρέπει [ναπραχθεῖ].)
- (4) ἔτι ἔστι καὶ ἀπλῶς εὖ βεβουλευέσθαι καὶ πρὸς τι τέλος. ἡ μὲν δὴ ἀπλῶς ἡ πρὸς τὸ τέλος τὸ ἀπλῶς κατορθοῦσα, τὶς δὲ ἡ πρὸς τι τέλος. (περαιτέρω, ὑπάρχει καὶ καλὴ βούλευση χωρὶς ὀρους καὶ καλὴ βούλευση σε ἀναφορὰ πρὸς κάποιον [επιμέρους] σκοπὸ. Καλὴ βούλευση

χωρίς όρους θα είναι αυτή που προάγει τον χωρίς όρους σκοπό, ενώ κάποιου είδους καλή βούλευση θα είναι αυτή που προάγει κάποιον [επιμέρους] σκοπό).

- (5) εἰ δὴ τῶν φρονιμῶν τὸ εὖ βεβουλευθῆναι, ἢ εὐβουλία εἶη ἂν ὀρθότης ἢ κατὰ τὸ συμφέρον πρὸς τὸ τέλος, οὗ ἢ φρόνησις ἀληθοῦς ὑπόληψις ἐστίν. (ἀν ἰδιάζει στους φρόνιμους το να βουλεύονται καλά, τότε η καλή βούλευση θα είναι η ορθότητα η σύμφωνη με ὅ,τι συμβάλλει [συν-φέρει] στο σκοπό, το σκοπό για τον οποίο η φρόνηση αποτελεί την αληθὴ πεποίθηση.)

VI 12 1144a 23-27

(1) ἔστι δὴ δύναμις ἣν καλοῦσι δεινότητα. αὕτη δ' ἐστὶ τοιαύτη ὥστε τὰ πρὸς τὸν ὑποτεθέντα σκοπὸν συντείνοντα δύνασθαι ταῦτα πράττειν καὶ τυγχάνειν αὐτοῦ. ἂν μὲν οὖν ὁ σκοπὸς ἦ καλός, ἐπαινετὴ ἐστίν, ἐὰν δὲ φαῦλος, πανουργία. [...] (Υπάρχει μια δύναμη [ικανότητα] την οποία ονομάζουν δεινότητα. Αυτή είναι τέτοιου είδους ὥστε μπορεί να πράξει ὅσα συντείνουν προς ἓνα σκοπὸν, τον οἰονδήποτε, και να επιτύχει το σκοπό. Ἄν μὲν ὁ σκοπὸς εἶναι ἠθικὰ ὁμορφος, αὕτη ἡ ικανότητα εἶναι ἐπαινετὴ, ἀν ὁ σκοπὸς εἶναι φαῦλος, αὕτη ἡ ικανότητα συνιστᾷ πανουργία [...].)

(2) ἔστι δ' ἡ φρόνησις οὐχ ἢ δύναμις, ἀλλ' οὐκ ἄνευ τῆς δυνάμεως ταύτης. (ἡ φρόνηση δὲν εἶναι αὕτη ἡ δύναμη, ἀλλὰ χωρὶς αὕτη τῆ δύναμη δὲν ὑπάρχει.)

5.3. Αἴσθησις (VI 8)

VI 8 1142a 23-30

(1) ὅτι δ' ἡ φρόνησις οὐκ ἐπιστήμη, φανερόν· τοῦ γὰρ ἐσχάτου ἐστίν, ὥσπερ εἴρηται· τὸ γὰρ πρακτὸν τοιοῦτον. (ὅτι ἡ φρόνησις δὲν εἶναι ἐπιστήμη, εἶναι φανερό· γιατί ἀφορᾷ στο ἐσχατο, ὅπως ἔχει εἰπωθεῖ. Καὶ τέτοιας μορφῆς εἶναι αὐτὸ που προκύπτει ἀπὸ τις πράξεις.)

(2) ἀντίκειται μὲν δὴ τῷ νῷ· ὁ μὲν γὰρ νοῦς τῶν ὄρων, ὧν οὐκ ἔστι λόγος, ἢ δὲ τοῦ ἐσχάτου, οὗ οὐκ ἔστιν ἐπιστήμη ἀλλ' αἴσθησις, (ἀντιτίθεται, μάλιστα, στο νοῦ· γιατί ὁ νοῦς ἔχει ὡς ἀντικείμενό του τους ὄρους για τους οποίους δὲν ὑπάρχει αἰτιολόγησις, ἐνῶ ἡ φρόνησις ἀφορᾷ στα ἐσχατα, για τα οποία δὲν ὑπάρχει ἐπιστήμη ἀλλὰ αἴσθησις,)

(3) οὐχ ἢ τῶν ἰδίων, (ὄχι ἡ αἴσθησις των ἰδίων αἰσθήσεων,)

(4) ἀλλ' οἷα αἰσθανόμεθα ὅτι τὸ ἐν τοῖς μαθηματικοῖς ἐσχατον τρίγωνον· στήσεται γὰρ κάκει. (ἀλλὰ τέτοια ὅπως αὕτη μέσω τῆς οποίας αἰσθανόμεσθε ὅτι το ἐσχατο στα μαθηματικά [σχήματα] εἶναι το τρίγωνο· γιατί και ἐκεῖ ὑπάρχει ἓνα σημεῖο που σταματάμε.)